TRISTEŢEA MEŞTERULUI PIETRAR

de Stefana Cristina Czeller

De cînd era văduv, moş Ghiţă petrecea măcar cîteva ore zilnic în pieţişoara dintre blocuri. Nu era mare lucru de văzut în pătratul mărginit de monştri de oţel, de beton şi de sticlă: asfalt, doi copaci cam uscaţi şi o băncuţă de un alb prăfuit, chiar între ei. Tocmai pe băncuţa aceea se aşeza moş Ghiţă, rezemînd bastonul din lemn de nuc alături. Îşi mijea ochii odată vultureşti, acum doar obosiţi, punea palmele pline de bătături şi de şănţuleţe pe genunchi şi aştepta să treacă pe acolo cineva.Nu venea multă lume. Blocuştenii cei tineri, cum le zicea moş Ghiţă cu un plescăit vag batjocoritor, de parcă nu fusese şi el odată ca ei, preferau parcul de peste şosea. Se desfătau cu fîntîna lui arteziană, cu iarba tunsă cu precizie matematică şi cu sălciile plîngăreţe. Da, şi cu statuile! Mai ales turiştilor le plăceau statuile. Aproape întotdeauna se pozau cu ele. Ziceau că, deşi atît de diferite, parcă toate au un suflet al lor, o viaţă închisă în piatră. Aşa că moş Ghiţă nu-şi găsea prea mulţi tovarăşi printre betoane. Nici astăzi nu schimbase decît vreo două vorbe cu un poliţist. Tocmai prinsese golanii care murdăriseră o statuie şi se grăbea să-i ducă la secţie. De atunci, începuse să bată un vînt subţirel, dar moş Ghiţă nu plecase. Acasă nu-l aştepta decît televizorul şi cît poţi să te uiţi la o cutie care bolboroseşte, dar nu-ţi răspunde niciodată?Moş Ghiţă oftă şi îşi netezi stofa aproape străvezie a pantalonilor gri, despre care doar el mai ştia că avuseseră dunguliţe subţiri de tot. Se uită puţin încrucişat de încordare la cer. Stătea să plouă, iar el răcea uşor. Poate era timpul să plece în plimbarea obişnuită de seară? Un zgomot de paşi tineri, venit din spate, îl învioră. Întoarse capul tocmai la ţanc. Tînărul în costum la patru ace, cu pas fugărit, păr învolburat şi grumaz scurt, se apropia de el. Îi zîmbi aşezat, bătrîneşte, şi nu-l mai slăbi din ochi. Îl distra teama cu care ducea buchetul de bujori.

- Bună seara, îi spuse cînd ajunse la vreo doi metri de el.

Tînărul se opri încurcat, strîngînd florile de parcă erau un copil.

- Bună seara.

Acum, că-l prinsese în undiţa vorbelor, moş Ghiţă începu a o trage încetişor.

- Cum îţi zice?

- Florin.

- Nu te-am mai văzut pe aici…

- Mă duc în vizită la cineva. Blocul F4. Ştiţi unde e?

Moş Ghiţă ridică alene mîna dreaptă.

- Chiar acolo. Ăla roşu, ca florile tale.

Florin se îmbujoră şi se agăţă cu privirea de ceas ca de un colac.

- E încă devreme, murmură.

- Stai oleacă lîngă mine, pe băncuţă. La porumbiţe nu trebuie să ajungi prea devreme. Dacă le prinzi cînd nu şi-au înfoiat penele, se supără. Şi, aşa blînde cum le vezi, cînd te prind cu ciocul lor, nu te lasă pînă nu iese sînge.

Zîmbind nelămurit, tînărul se aşeză pe un colţ al băncii. Buchetul îl puse între ei, ca o pavăză.

- E frumoasă? îl întrebă moş Ghiţă.

- Cine?

- Porumbiţa ta.

Florin surîse complice.

- Da!

- Şi a mea era. Ileana o chema. Cînd se uita la tine, parcă îţi prindea sufletul în palme. Sînt trei ani de cînd s-a dus. Iac-aşa, într-o noapte. Uşor ca un vis.

Băiatul îşi studie unghiile. Moş Ghiţă îl ghici că nu ştie ce să spună, dar i-e ruşine să se ridice. Se făcu că nu-i bagă în seamă sfiala.

- Cu ce te ocupi?

- Lucrez la spital.

- Bravo! Dintotdeauna mi-am zis că e lucru greu, dar şi frumos să aduni viaţa cuiva între degete, ca să-i lungeşti firul. Altceva decît să munceşti piatra şi lutul, cum am făcut eu 50 de ani.

- Hmm, îşi drese glasul Florin.

- Nu eşti prea gureş, văd. Nu-i nimic! Dacă ştii să o mîngîi, porumbiţa ta nu s-o supăra.

Abia ostoită, roşeaţa se întoarse în obrajii tînărului, care mîngîie reflex ambalajul foşnitor. Moş Ghiţă tuşi scurt. Începuse să-l înjunghie într-o parte.

- Of, tinereţe! Acu-i duci flori, dup-aia te însori, repede apar şi princhindeii. Aşa se duce viaţa, chiar dacă pe la douăzeci de ani pare fără sfîrşit. Cam atîta ai, nu?

- Douăzeci şi patru. Toţi îmi spun că arăt mai tînăr, zise parcă ruşinat Florin.

- Totuna-i! Eu merg pe şaptezeci şi şapte.

- Mulţi înainte, şopti tînărul, aruncînd pe furiş o privire la ceas.

- Ha-ha! Eşti şugubeţ, băiete, chiar dacă vorbeşti puţin. De unde să-mi mai vie mie mulţi ani şi pentru ce? Copii n-am, vocea dulce a Ilenei e doar o amintire. Mă uit seara în oglindă şi mă bucur că-s cu un picior în groapă.

Tînărul se întoarse spre el, cu sprîncenele arcuite întrebător.

- Ei, zic şi eu, c-aşa-i vorba veche. Taică-miu o folosea des, numai c-o răsucea. Spunea că, dacă lucri de la optşpe de ani cu un picior în groapă, la şaizeci deja te saturi să stai răşchirat şi îl bagi singur şi pe al doilea.

Moş Ghiţă privi undeva departe, peste blocuri, de parcă-l auzea pe Gheorghe ăl bătrîn rîzînd şi dînd zdravăn cu pumnul în masă, ca la sfîrşit de zicală. Mintea i se întoarse cu greu în pieţişoară. Văzu că sprîncele zburlite ale băiatului desenau un unghi şi mai ascuţit.

- A fost gropar, taică-miu.

- Gropar? repetă Florin, de parcă i-ar fi vorbit într-o altă limbă.

- Atunci cînd se mai băgau morţii în pămînt. Ştii tu, cu sicriu, pomeni, cîntări de popă şi toate celea. Aducea acasă puzderie de colaci, prosoape, ba şi găini moţate.

Tînărul îl privea acum cu gura căscată, dar moş Ghiţă răsfira amintirile ca mărgelele de pe salba de nuntă a Ilenei.

- Îl ştia tot oraşul. Cimitirele se închideau unul după altul, el tot mai lucra. Cînd s-a pus lacăt şi pe ultimul, parcă s-a rupt ceva în el. A fost singura dată cînd l-am văzut plîngînd. După două zile, a căzut la pat.

O lacrimă îi miji lui moş Ghiţă în colţul ochiului drept, dar strînse din buzele uscate şi nu-şi lăsă bărbia să tremure. Se prefăcu meşteşugit că i-a intrat ceva în ochi, poate o gîză de la bujorii băiatului. Chiar tăie aerul pe lîngă ei, ca să-i alunge suratele.

- Frumoase flori ai! De unde le-ai luat?

- De la grădină, la Eternitate.

Degetele lui moş Ghiţă se încleştară pe genunchi.

- Apăi ştii ce a fost acolo?

Florin clătină din cap.

- Cimitir, copile. Cimitir! Acolo muncea şi tata, pînă să se termine locurile de veci. Iar şnapanii ceia cu mintea la cîştigul mare n-au vrut să dea altele. Au zis că terenul trebuie pentru case, că viii îs mai importanţi decît morţii. Ne-au silit să-i ardem pe toţi. Ei, dar ce ştii tu?

Era un fel de dojană în glasul lui moş Ghiţă, pe care băiatul o pricepu şi se ridică. Plecă fără să-şi ia la revedere, lăsînd în urmă doar o petală stingheră de bujor. Rămas iar singur, moş Ghiţă nu mai stătu în bătaia vîntului. Cătinel, o porni spre statui.

La ora aia, parcul se mai elibera. Iar cînd ajunse la sălcii, prima picătură rece goni şi ultimii blocuşteni. Moş Ghiţă nu-i dădu atenţie. Se opri şi o atinse ca o mîngîiere pe femeia de piatră, cu mîinile adunate cuminte în poală.

- Ce mai faci, Ileană? Uneori, mă întreb dacă nu mă blestemi pentru ce ţi-am făcut. Aveai dreptate cînd ziceai că e mai mult bucuria celor rămaşi în urmă decît a ălora înveşniciţi în piatră.

Se uită lung în ochii ei goi, de parcă ar fi aşteptat să-i răspundă. Se zgribuli uşor şi-şi şterse nasul cu batista cît o basma.

- Alteori, îmi spun că mai degrabă rîzi de mine, fiindcă ştii că am rămas ultimul. N-am căutat ucenici, să ducă mai departe meşteşugul descoperit din întîmplare. Îţi ziceam că doar am ajutat cîţiva prieteni, la ceas de durere. Cu fiecare an, mi-a fost tot mai frică să nu se afle ce făcurăm noi aici. Să nu vină şi să distrugă statuile.

Deşi se udase tot, nu se îndura să-i întoarcă spatele. Strănută mărunţel. Junghiul sporea, se împrăştia prin carnea lui ca o armată de furnici al căror muşuroi fusese răscolit.

- Poate că-i mai bine aşa. Nu mai e loc pentru morţi nici în pămînt, nici pe pămînt. Uite cum a ajuns şi parcul ăsta! Se hlizesc toţi proştii la statui. Iartă-mă, Ileană, că nu te-am putut rupe de lîngă mine!

Tuşea tot mai gros, tot mai adus de spate. Parcă auzea dojana Ilenei. Se lipi de piatră şi închise ochii. Înţelese că n-o să mai ajungă acasă, dar nu se sperie. Înainte să vină ultimul frison, parcă auzi glas cunoscut. *Cum să nu te iert, meştere*

pietrar şi fiu al ultimului gropar? Vino cu mine! Se prinse de mîna ei şi intră în lumină. Nu era deloc rece, aşa cum fusese piatra lui cînd închisese în ea carnea Ilenei.